

NORGES HØYESTERETT

Den 2. april 2024 ble det av Høyesteretts ankeutvalg med dommerne Matheson, Noer og Sæther i

HR-2024-593-U, (sak nr. 24-041557STR-HRET), straffesak, anke over beslutning:

A (advokat Ole-Kristian Ringnes)

mot

Påtalemyndigheten (konstituert statsadvokat Håvard Kalvåg)

avsagt slik

K J E N N E L S E :

- (1) Saken gjelder anke over lagmannsrettens beslutning om ankenektelse etter straffeprosessloven § 321 første ledd.
- (2) A ble 6. juli 2023 ilagt et forelegg av Øst politidistrikt på 20 000 kroner for hensynsløs adferd, tyveri og brudd på besøksforbud. A vedtok ikke forelegget og ble satt under tiltale, jf. straffeprosessloven § 268.
- (3) Romerike og Glåmdal tingrett avsa 25. januar 2024 dom med slik domsslutning:
 - «1. A, født 00.00.1962, dømmes for overtredelse av
 - straffeloven § 266
 - straffeloven § 321
 - straffeloven § 168jf. straffeloven § 79 a

til en bot på kr. 24.000 – tjuefiretusen -, subsidiært 24 dager i fengsel.
 2. A, født 00.00.1962, dømmes til å betale saksomkostninger til det offentlige med kr. 3.000 – tretusen.»
- (4) A anket tingrettens dom til lagmannsretten.
- (5) Eidsivating lagmannsrett avsa 14. februar 2024 beslutning med slik slutning:

«Det gis ikke samtykke til at anken fremmes.»

- (6) A har anket til Høyesterett. Anken gjelder lagmannsrettens saksbehandling. I korte trekk er det anført at lagmannsrettens begrunnelse for ikke å fremme anken er utilstrekkelig. Det er lagt ned påstand om at lagmannsrettens beslutning oppheves.
- (7) *Påtalemyndigheten* har anført at det ikke foreligger saksbehandlingsfeil. Det er lagt ned påstand om at anken forkastes.
- (8) Etter oversendelse av saken til Høyesterett, har partene fått anledning til å uttale seg om betydningen av at tingretten var satt uten meddommere i saken, jf. straffeprosessloven § 276 første ledd. Flere av straffebudene i tiltalen har strafferamme på fengsel inntil 2 år.
- (9) Både forsvarer og påtalemyndigheten har inngitt merknader. Forsvarer har gjort gjeldende at dette er en feil som ubetinget skal tillegges virkning, og det er lagt ned ny påstand om at tingrettens dom og lagmannsrettens beslutning oppheves. Påtalemyndigheten har sluttet seg til dette, men har ikke lagt ned ny påstand.
- (10) *Høyesteretts ankeutvalg* bemerker at utvalgets kompetanse er begrenset til å prøve lagmannsrettens saksbehandling, jf. straffeprosessloven § 321 femte ledd.
- (11) Etter straffeprosessloven § 343 andre ledd nr. 3 skal det ubetinget tillegges virkning at domstolen ikke var lovlig sammensatt. I saken her var tingretten satt uten meddommere til tross for at flere av straffebudene i tiltalen har en strafferamme på fengsel inntil 2 år, jf. straffeprosessloven § 276 første ledd.
- (12) I domfeltes saksbehandlingsanke var det gjort gjeldende at lagmannsrettens nektelse av å fremme anken var mangelfullt begrunnet. Den feil som foreligger, er tatt opp utenfor ankegrunnen. Den er da ikke noen ubetinget opphevelsesgrunn, men opphevelse kan skje «etter omstendighetene», jf. straffeprosessloven § 342 andre ledd nr. 4.
- (13) I Rt-1995-1900 ble en ellers absolutt opphevelsesgrunn ikke tillagt virkning utenfor anken. Det var der tale om en sak som ikke var reist av rett påtalemyndighet, men der tiltalte uforbeholdne tilståelse og andre konkrete omstendigheter tilsa at «feilen ikke kan ha hatt noen som helst betydning for realiteten, og at det således ut fra de hensyn strafferettspleien skal vareta, ikke vil ha noen fornuftig hensikt å oppheve dommen».
- (14) I foreliggende sak, der tiltalte nekter seg skyldig og det ikke kan utelukkes at feilen kan ha hatt betydning for utfallet i saken, må feilen lede til opphevelse av lagmannsrettens beslutning. Ankeutvalget har ikke adgang til å oppheve tingrettens dom, jf. HR-2023-2233-U avsnitt 14 med videre henvisning til Rt-2012-1246 avsnitt 27.
- (15) Kjennelsen er enstemmig.

S L U T N I N G

Lagmannsrettens beslutning oppheves.

Ragnhild Noer
(sign.)

Wilhelm Matheson
(sign.)

Knut Erik Sæther
(sign.)